

METRYKA SPRAWY A RADCA PRAWNY W URZĘDZIE

PIOTR KIERES

Wstęp

Niniejsze opracowanie jest głosem w dyskusji na temat zakresu podmiotowego regulacji statuującej, na gruncie ustawy z Ordynacja podatkowa oraz ustawy z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, obowiązek prowadzenia metryki sprawy. Szczupłość regulacji (w obu ustawach) – jeden przepis – oraz ogólność przepisu wzbudza wątpliwości co do zakresu jego zastosowania. Autor poprzez rozważania na temat kręgu osób, które winny zostać wymienione w metryce sprawy, skoncentruje się na analizie celowości umieszczenia w takiej metryce osoby radcy prawnego, świadczącego pomoc prawną na rzecz urzędu w formie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej.

1. Geneza i podstawa prawna metryki

Ustawodawca zdecydował się w sposób odrębny uregulować odpowiedzialność majątkową osób zatrudnionych przez Skarb Państwa, samorząd terytorialny, inne podmioty wykonujące władzę publiczną wobec jednostek je zatrudniających przez przyjęcie ustawy z dnia 20 stycznia 2011 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa. Nie wdając się w rozważania co do celu wspomnianej ustawy, wystarczającym wydaje się wskazanie na jej uzasadnienie. Podkreślano w nim: „wykonując prawo, aparat administracyjny zbyt często działa z jego naruszeniem. Przez wadliwe rozstrzygnięcia, działania podejmowane poza postępowaniem administracyjnym lub nieuzasadnioną bierność urzędnicy wyrządzają obywatelom, w tym i przedsiębiorcom wymierne, niejednokrotnie bardzo poważne, szkody. W najbardziej drastycznych przypadkach dochodzi do

spektakularnych bankructw i likwidacji setek miejsc pracy. Dalszą konsekwencją tego stanu rzeczy jest oczywisty uszczerbek na autorytecie państwa i jego instytucji. Lekceważone przez funkcjonariuszy publicznych prawo nie znajduje także zrozumienia i aprobaty w społeczeństwie. W coraz większym stopniu wiąże się to także z odpowiedzialnością cywilną Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego, które zmuszone są naprawiać wyrządzone obywatelom i przedsiębiorcom szkody”. Ustawa miała w skutkach prowadzić do zahamowania i odwrócenia niekorzystnych trendów w tym zakresie.

Istotą ustawy stało się zatem zobowiązanie Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego, które wypłaciły odszkodowanie za wadliwe wykonywanie władzy publicznej, do dochodzenia od urzędników (bezpośrednich sprawców szkód) należnych kwot – zgodnie z ujednoliconą, zbiektywizowaną i skuteczną procedurą. Realizacja owej procedury została powierzona prokuraturze – instytucji niezależnej od administracji publicznej, a realizacja obowiązku jej zainicjowania obwarowana została sankcją karną¹. Odpowiedzialność funkcjonariusza publicznego została oparta na zasadzie winy,² przy czym ustawa nie precyzowała, w jaki sposób należy indywidualizować i identyfikować osobę odpowiadającą na gruncie ustawy, tj.: „osobę działającą w charakterze organu administracji publicznej lub z jego upoważnienia albo jako członek kolegiального organu administracji publicznej lub osobę wykonującą w urzędzie organu administracji publicznej pracę w ramach stosunku pracy, stosunku służbowego lub umowy cywilnoprawnej, biorącą udział w prowadzeniu sprawy rozstrzyganej w drodze decyzji lub postanowienia przez taki organ”.³

Narzędziem identyfikującym miała być w zamyśle prawodawcy właśnie metryka sprawy, bowiem: „[...] w obecnym stanie prawnym w Polsce bardzo trudno jest ustalić odpowiedzialność poszczególnych urzędników za szkody spowodowane wydaniem sprzecznych z prawem decyzji administracyjnych, gdyż osoby rzeczywiście kształtujące treść decyzji zwykle pozostają anonimowe, a założenie o osobistym kształto-

1 A. Bielska–Brodziak (red.), J. Gęsiak, G. Krawiec, A. Matan, S. Tkacz, Z. Tobor, A. Wentkowska, A. Wołowicz, Odpowiedzialność majątkowa funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa. Komentarz, Lex 2011, komentarz 8583.

2 Art. 5 pkt 2 u.o.m.f.p.

3 Art. 2 ust. 1 pkt 1 u.o.m.f.p.

waniu treści wszystkich decyzji przez osobę piastującą funkcję piastuna organu administracji (np. wojewodę) jest fikcją. [...] Dzięki prowadzeniu na bieżąco metryki sprawy w sprawach administracyjnych i podatkowych będzie można nawet po upływie długiego czasu precyzyjnie ustalić, jacy urzędnicy (oprócz osoby podpisanej pod decyzją) uczestniczyli w przygotowaniu decyzji, przygotowywali jej projekt, udzielali wskazówek co do sposobu załatwienia sprawy i opiniowali lub zatwierdzali decyzję oraz w jaki sposób konkretni urzędnicy wpływali na treść decyzji.”⁴

Ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania administracyjnego oraz ustawy Ordynacja podatkowa⁵ wprowadzono więc (poza zmianami dostosowującymi) przepisy:

- art. 171a o.p.,
- art. 66a k.p.a.,

traktujące o metryce sprawy. Stosownie do brzmienia obu przepisów w „treści metryki sprawy wskazuje się wszystkie osoby, które uczestniczyły w podejmowaniu czynności w postępowaniu podatkowym/administracyjnym oraz określa się wszystkie podejmowane przez te osoby czynności wraz z odpowiednim odesłaniem do dokumentów zachowanych w formie pisemnej lub elektronicznej określających te czynności.”⁶

Ministrowie finansów oraz administracji i cyfryzacji skorzystali z delegacji zawartych odpowiednio w art. 171a § 4 i § 5 o.p., art. 66a § 4 i § 5 k.p.a. i wydali akty wykonawcze do regulacji nakładającej obowiązek prowadzenia metryki sprawy:

- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy,⁷
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 1 marca 2012 r. w sprawie rodzajów spraw, w których jest wyłączony obowiązek prowadzenia metryki sprawy,⁸

4 Z uzasadnienia projektu ustawy o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa, druk sejmowy nr 3362.

5 Dz.U. Nr 186, poz. 1100.

6 Art. 171a § 2 o.p. i art. 66a § 2 k.p.a.

7 Dz.U. poz. 246.

8 Dz.U. poz. 245.

- rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy,⁹
- rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 9 marca 2012 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia metryki sprawy.¹⁰

Z uwagi na oczywisty związek przepisów o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych z przepisami dotyczącymi metryki sprawy, niniejsza analiza odnosi się do obu grup regulacji.

2. Radca prawny – pracownik, zleceniobiorca, członek korpusu służby cywilnej, ale też zawód zaufania publicznego, którego wykonywanie polega na świadczeniu pomocy prawnej

Radca prawny wykonuje swój zawód poprzez świadczenie pomocy prawnej,¹¹ przy czym wykonywanie zawodu radcy prawnego odbywa się w ramach stosunku pracy, na podstawie umowy cywilnoprawnej, w kancelarii radcy prawnego lub w określonego rodzaju spółkach.¹² Niewątpliwie więc w przypadku zatrudnienia radcy prawnego „na etacie” w instytucji państwowej jest on pracownikiem służby cywilnej, która to służba wspólnie z odrębną kategorią urzędników służby cywilnej tworzy korpus służby cywilnej.¹³ Natomiast w przypadku radcy prawnego zatrudnionego w samorządzie kwalifikowany jest do pracowników samorządowych.¹⁴

Status członka korpusu służby cywilnej, czy też pracownika samorządowego jest zarezerwowany dla radcy prawnego wykonującego zawód radcy prawnego w jednostkach państwowych/samorządowych wyłącznie na podstawie umowy o pracę. Stan taki jednakże nie zmienia

9 Dz.U. poz. 250.

10 Dz.U. poz. 269.

11 Art. 2, art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65 ze zm.).

12 Art. 8 ust. 1 i ust. 2 ustawy o radcach prawnych

13 Art. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz.U. Nr 227, poz. 1505 ze zm.).

14 Art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 223, poz. 1458 ze zm.).

faktu, że nadal jest to specyficzny zawód, którego wykonywanie zostało uregulowane autonomicznymi przepisami ustawy o radcach prawnych. Świadczenie pomocy prawnej przez radców prawnych prawodawca uznał za działalność o szczególnie doniosłym charakterze, przez co zawód radcy prawnego został zakwalifikowany do zawodów zaufania publicznego, a jego wykonywanie podlega ochronie na gruncie wspomnianej ustawy z 6 lipca 1982 r., ale przede wszystkim wprost na podstawie przepisu Konstytucji RP – art. 17 ust. 1. Specyfikę zawodu radcy prawnego, jako zawodu zaufania publicznego, oddają wyraźnie zwłaszcza te przepisy, które wskazują na wymogi (merytoryczne i etyczne), jakie musi spełnić osoba nie tylko aspirująca do uzyskania tytułu radcy prawnego, ale już ten zawód wykonująca. O tej specyfice świadczy także ustanowienie samorządu zawodowego radców prawnych oraz niezależność radcy prawnego przy świadczeniu pomocy prawnej. Świadczenie pomocy prawnej przez radcę prawnego stanowi o istocie tego zawodu, którego wykonywanie ma na celu ochronę prawną interesów podmiotów, na których rzecz pomoc prawna jest wykonywana.¹⁵

Ustawodawca w ustawie o radcach prawnych nie zawarł zamkniętego katalogu form wykonywania pomocy prawnej; wskazano przykładowo (w szczególności) na udzielanie porad i konsultacji prawnych, sporządzanie opinii prawnych, opracowywanie projektów aktów prawnych oraz występowanie przed sądami i urzędami, zastępstwo prawne i procesowe.¹⁶ Jak ustalono wyżej, radcowie prawni mogą wykonywać zawód m.in. na podstawie umowy o pracę (świadczyć pomoc prawną na podstawie umowy cywilnoprawnej), mogą więc być zatrudniani (być zleceniobiorcą) w podmiotach, które z racji swojej struktury, kompetencji i przedmiotu działalności obowiązane są stosować przepisy Ordynacji podatkowej, czy też Kodeksu postępowania administracyjnego, w tym regulacje dotyczące metryki sprawy z art. 171a o.p. czy też art. 66a k.p.a.

15 Art. 2 u.r.p.

16 Art. 6 ust. 1, art. 7 u.r.p.

3. Odpowiedzialność radcy prawnego a odpowiedzialność funkcjonariusza publicznego, osoba biorąca udział w postępowaniu podatkowym/administracyjnym a osoba radcy prawnego zatrudnionego w organie prowadzącym postępowanie podatkowe/administracyjne

Analiza przedstawionych wyżej form pomocy prawnej świadczonej przez radcę prawnego, w kontekście przepisów ustawy o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa, czy też przepisów o metryce sprawy, prowadzi do wniosku, że przepisy te mogłyby mieć zastosowanie do takich szczególnych czynności radcy prawnego, jak: porady, konsultacje czy sporządzanie opinii prawnych. Patrząc na treść przesłanek, od których spełnienia uzależniona jest możliwość pociągnięcia do odpowiedzialności majątkowej funkcjonariusza publicznego, należy jednak odpowiedzieć na pytanie, czy radca prawny świadczący pomoc prawną na rzecz zatrudniającego go instytucji wydającej rozstrzygnięcia na podstawie ordynacji podatkowej, czy też kodeksu postępowania administracyjnego jest funkcjonariuszem publicznym w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1 u.o.m.f.p. lub osobą podejmującą czynności w postępowaniu podatkowym (art. 171a o.p.), czy też w postępowaniu administracyjnym (art. 66a k.p.a.)?

Pojęcie funkcjonariusza publicznego na gruncie ustawy o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych obejmuje osobę, która działa w charakterze organu administracji publicznej lub z jego upoważnienia albo jako członek kolegialnego organu administracji publicznej lub osobę wykonującą w urzędzie organu administracji publicznej pracę w ramach stosunku pracy, stosunku służbowego lub umowy cywilnoprawnej. Osoba taka uczestniczy zarazem (bierze udział) w prowadzeniu sprawy rozstrzyganej w drodze decyzji lub postanowienia przez taki organ. Z kolei w metryce sprawy winni zostać ujawnieni wszyscy biorący udział w podejmowaniu czynności w postępowaniu podatkowym/administracyjnym, przy czym dotyczy to nie tylko zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę, lecz także na podstawie umowy zlecenia.

Mając na uwadze pierwszą część przedstawionej autonomicznej definicji funkcjonariusza publicznego oraz fakt, że zakres pomocy praw-

nej świadczonej przez radcę prawnego w przypadku stosunku pracy jest precyzowany w umowie, regulacjach wewnętrznych obowiązujących u pracodawcy, ale przede wszystkim kształtowany jest przez ustawę z 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, w mojej ocenie, radca prawny:

- nie jest osobą działającą w charakterze organu administracji publicznej, a jeśli chodzi o udzielane mu upoważnienie, to zwykle jest to pełnomocnictwo procesowe do reprezentowania w postępowaniu sądowym, które nie zostało objęte zakresem ustawy z dnia 20 stycznia 2011 r.,
- nie jest członkiem kolegialnego organu administracji publicznej
– może być radcą prawnym zatrudnionym w takim organie.

Wydaje się, że kontrowersje wzbudza druga część definicji funkcjonariusza publicznego na gruncie ustawy o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznej, czy też przepisu art. 171a o.p. lub art. 66a k.p.a. poprzez możliwość zakwalifikowania sytuacji radcy prawnego wykonującego pracę w ramach stosunku pracy, umowy cywilnoprawnej, jako osoby, która bierze udział w postępowaniu prowadzonym przez organ w celu załatwienia sprawy w drodze decyzji lub postanowienia. Wprawdzie radca prawny może być osobą zatrudnioną w urzędzie organu w ramach umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, jednakże nie można zgodzić się z tezą, że poprzez takie związanie umową radca prawny automatycznie staje się osobą biorącą udział w postępowaniu w celu rozstrzygnięcia sprawy w formie decyzji lub postanowienia. Podkreślić w szczególności należy, że w urzędzie organu zatrudnieni są, prócz osoby (lub osób) pełniących funkcję organu, inni pracownicy, tzw. „merytoryczni”, a celem ich zatrudnienia jest prowadzenie konkretnych spraw i przygotowanie projektów rozstrzygnięć w formie decyzji/postanowienia w oparciu o obowiązujące przepisy prawa. Nie można więc uznać za zasadne twierdzenie, by zatrudnienie radcy prawnego również miało na celu prowadzenie spraw, które leżą w kompetencji danego organu. Gdyby tak było, radca prawny winien, uczestnicząc w postępowaniu (załatwianiu sprawy), ustalać stan faktyczny, zbierać dowody i proponować rozstrzygnięcie na podstawie przepisów prawa, czym zastępowałby organ i „merytoryczne” osoby w nim zatrudnione. Żądanie od radcy prawnego zatrudnionego w organie, „na etacie” (na podstawie umowy cywilnoprawnej), konkretnego

rozstrzygnięcia sprawy nie mieści się w zakresie pomocy prawnej w rozumieniu ustawy o radcach prawnych¹⁷ i stanowi naruszenie ustawowe- go zakazu zlecenia radcy prawnemu wykonywania czynności spoza zakresu pomocy prawnej.¹⁸ „Nie jest zatem wykonywaniem zawodu radcy prawnego świadczenie innych usług lub dokonywanie innych czynności – nieobjętych ogólną definicją pomocy prawnej. Należałoby więc przyjąć, że np. zasiadanie w organie zarządzającym lub kontrolnym osoby prawnej nie jest świadczeniem pomocy prawnej, nawet gdy niektóre z wykonywanych – w związku z tą funkcją – czynności związane byłyby ze stosowaniem prawa, jego interpretacją na użytek organu bądź nawet reprezentacją przed sądem.”¹⁹

Oczywiście nie jest możliwe świadczenie pomocy prawnej w postaci: sporządzenia opinii, udzielenia porady czy konsultacji prawnej w całkowitym oderwaniu od stanu faktycznego. Pogląd ten uzasadnia sama konstrukcja normy prawnej, co do której rozumienia czy też stosowania wypowiada się radca prawny w ramach wykonywania obowiązku świadczenia pomocy prawnej (w klasycznym ujęciu trójelementowym normy prawnej – hipoteza, dyspozycja, sankcja – hipoteza wskazuje na stan faktyczny, do którego norma prawna ma zastosowanie). Nie należy jednak utożsamiać pomocy prawnej – w przypadku, gdy jest świadczona na rzecz organu na podstawie umowy o pracę/ umowy cywilnoprawnej – z czynnościami podejmowanymi w konkretnej sprawie (podatkowej/administracyjnej).

Wprawdzie zdarza się w praktyce działania instytucji publicznych, że raz wydana przez radcę prawnego opinia prawna jest powielana i wykorzystywana w wielu sprawach. Czy należałoby więc przyjąć, że poprzez powielanie poglądu z opinii prawnej przez pracownika „merytorycznego” radca prawny brał udział w prowadzeniu każdej ze spraw prowadzonych przez takiego pracownika? Wydaje się, że opinia prawna, porada, konsultacja – z uwagi na osobę jej autora – ma charakter poglądu doktryny, komentarza fachowego odnoszącego się do danej kwestii, a więc opinii zewnętrznej opartej na niezależności radcy prawnego.

17 Art. 2, art. 4 ust. 1, art. 6 ust. 1, art. 7 u.r.p.

18 Art. 9 ust. 4 u.r.p.

19 A. Bereza, W. Bujko, S.W. Ciupa, Z. Klatka, E. Kwiatkowska-Fałęcka, T. Pietrzykowski, T. Stecyk, K. Stoga, Zawód radcy prawnego. Historia zawodu i zasady jego wykonywania, pod red. A. Berezy, Warszawa 2010, s. 46.

Myślę, że taką opinię, konsultację lub poradę należy traktować podobnie do dowodu z opinii biegłego, a brak jest podstaw, by biegłego uznać za funkcjonariusza publicznego czy też osobę, którą należy umieścić w metryce sprawy. Podkreśla się również, że „trudno jest wskazać instytucjonalne różnice w stopniu zależności od mocodawcy między zawodowym prawnikiem na etacie sporządzającym opinię prawną a profesjonalnym prawnikiem sporządzającym opinię prawną w tej samej materii w oparciu o umowę o stałą obsługę prawną”,²⁰ a więc brak jest różnic między świadczeniem pomocy prawnej przez radcę prawnego „etatowego” a pomocą prawną otrzymywaną z kancelarii zewnętrznej.

Przepisy ustawy o radcach prawnych gwarantują niezależność przy wykonywaniu tego zawodu zaufania publicznego. Niezależność wyraża się m.in. w tym, że ocena jakości świadczonej pomocy prawnej zastrzeżona jest – co do zasady – dla samorządu radcowskiego. Wynika to wprost z art. 221 u.r.p., a także z konieczności zasięgnięcia opinii samorządu radcowskiego: przy rozwiązywaniu umowy o pracę przez pracodawcę z radcą prawnym z uwagi na nienależyte wykonywanie obowiązków radcy prawnego,²¹ przy ocenie pracy zawodowej radcy prawnego.²² Oczywiście nie wyłącza to kontroli sądowej pracy radcy prawnego na gruncie prawa pracy czy prawa cywilnego.

Istotny argument, który przemawia za wyłączeniem odpowiedzialności radcy prawnego zatrudnionego w organie/z umowy cywilnoprawnej spod regulacji ustawy z dnia 20 stycznia 2011 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa, czy też spod regulacji odnoszących się do metryki sprawy na gruncie ordynacji podatkowej i kodeksu postępowania administracyjnego, znajdujemy również w treści regulacji ustawy o radcach prawnych, która reguluje zagadnienie odpowiedzialności radcy prawnego z tytułu świadczenia pomocy prawnej.²³ Ustawa przewiduje bowiem obowiązkowe ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej z tytułu szkody powstałej w wyniku świadczenia pomocy prawnej, a zakres ubezpieczenia obejmuje zarówno działanie, jak i zaniechanie radcy prawnego podczas

20 <http://www.kirp.pl/Osrodek-Badan-Studiow-i-Legislacji/Wiadomosci/Swiadczenie-pomocy-prawnej-w-ramach-stosunku-pracy>

21 Art. 19 ust. 1 u.r.p.

22 Art. 16 ust. 1 u.r.p.

23 Art. 227, art. 228 u.r.p.

wykonywania zawodu radcy prawnego.²⁴ Ubezpieczenie radcy prawnego w przypadku umowy o pracę nie wyłącza zarazem stosowania ogólnej zasady z art. 120 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeksu pracy,²⁵ zgodnie z którą pracodawca odpowiada za szkodę wyrządzoną przez pracownika osobie trzeciej.²⁶ W mojej opinii radca prawny odpowiadać będzie wprost ze swojego ubezpieczenia wobec pracodawcy/zleceńiodawcy za wyrządzoną mu szkodę związaną ze świadczoną pomocą prawną. Natomiast w przypadku, gdy szkoda dotyczy nie pracodawcy/zleceńiodawcy, lecz osoby trzeciej, odpowiada pracodawca zatrudniający radcę prawnego. W sytuacji naprawienia przez pracodawcę szkody wyrządzonej osobie trzeciej może on dochodzić zwrotu tego, co świadczył poszkodowanemu – również z ubezpieczenia radcy – na zasadach wskazanych w art. 120 § 2 Kodeksu pracy z uwzględnieniem przepisów prawa cywilnego i ustawy o radcach prawnych. Odpowiedzialność radcy prawnego na gruncie przepisów ustawy o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych byłaby zdublowaniem odpowiedzialności zawodowej już ponoszonej z tytułu świadczonej pomocy prawnej na gruncie prawa cywilnego.

Oprócz wskazanej wyżej odpowiedzialności za szkodę jako następstwa niewykonania lub nienależytego wykonania pomocy prawnej, na radcy prawnym może ciążyć „odpowiedzialność za wykonywanie zawodu (odpowiedzialność deliktowa, karna i dyscyplinarna). [...] Prawo dopuszcza także zbieg odpowiedzialności kontraktowej z odpowiedzialnością mającą swoje źródło zarówno w prawie powszechnie obowiązującym (odpowiedzialność deliktowa – art. 443 kc. i karna), jak i kodeksie etyki (odpowiedzialność dyscyplinarna)”.²⁷ Są to jedyne formy odpowiedzialności radcy prawnego z tytułu świadczenia pomocy prawnej.

24 § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej radców prawnych (Dz.U. Nr 217, poz. 2135).

25 Tekst jedn. Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.

26 Art. 227 ust. 2 u.r.p.

27 A. Bereza, W. Bujko, S. W. Ciupa, Z. Klatka, E. Kwiatkowska-Fałęcka, T. Pietrzykowski, T. Stecyk, K. Stoga, Zawód radcy prawnego. Historia zawodu i zasady jego wykonywania pod red. A. Berezy, Warszawa 2010, s. 81–82.

Podsumowanie

Mając na uwadze powyższe rozważania, istnieje wątpliwość co do stosowania wobec radców prawnych wykonujących zawód radcy prawnego na rzecz organu (urzędu) na podstawie umowy o pracę (umowy cywilnoprawnej) przepisów ustawy z dnia 20 stycznia 2011 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa oraz pomocnych przy jej stosowaniu przepisów art. 171a o.p. oraz art. 66a o.p. Status radcy prawnego jako zawodu zaufania publicznego reguluje ustawa o warunkach i zasadach wykonywania zawodu radcy prawnego, która stanowi o wymogu obowiązkowego ubezpieczenia się radcy prawnego od odpowiedzialności cywilnej. Należałoby rozważyć, czy do pogodzenia z art. 17 ust. 1 Konstytucji RP jest stosowanie wspomnianej ustawy z dnia 20 stycznia 2011 r. oraz przepisów art. 171a o.p. oraz art. 66 k.p.a. do statusu radcy na etacie/związanego umową cywilnoprawną w urzędzie bez wyraźnego wskazania w przepisach ustawy o radcach prawnych, że radca prawny ponosi odpowiedzialność nie tylko cywilną za świadczoną pomoc prawną, ale również z tytułu ustawy o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa, a także że świadcząc pomoc prawną jest osobą, do której stosuje się przepisy o metryce sprawy.